

شماره ۲۴۵۸-۹

تاریخ ۳۰/۱۰/۷۰

پیوست دارد

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

اداره کل توابع

بجای

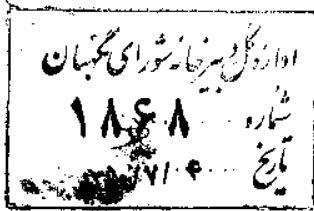
اداره کل و سرخانه شورای نگهبان
شماره ۱۸۶۸
تاریخ ۳۰/۱۰/۷۰

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۶۴۴۶ ل/۹ مورخ ۱۳۶۹/۳/۳ دولت در خصوص
اجازه الحاق به پروتکل راجع به آلودگی دریائی ناشی از اکتشاف و
استخراج از فلات قاره که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۰/۷/۲
مجلس شورای اسلامی عینا بتصویب رسیده است در اجرای اصل نود
و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم
به پیوست ارسال می گردد. /۰

رئیس مجلس شورای اسلامی

مهدی کروبی

تعلیه

لایحه اجازه الحاق به پروتکل راجع به آلودگی دریائی
ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره

ماده واحده - پروتکل راجع به آلودگی دریائی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره که در تاریخ ۹ فروردین ۱۳۶۸ (۲۹ مارس ۱۹۸۹) به امضاء نماینده دولت جمهوری اسلامی ایران رسیده است به شرح پیوست تصویب و اجازه تسلیم اسناد الحاق به آن داده می شود .

پروتکل راجع به آلودگی دریائی ناشی از
اکتشاف و استخراج از فلات قاره

دولتهای متعاقد .

اعضای کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط زیست دریائی در برابر آلودگی و امضاء کنندگان پروتکل همکاری منطقه‌ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری .
با آگاهی از مواد ۷۶ ، ۱۹۷ ، ۲۰۸ کنوانسیون ۱۹۸۲ ملل متحد در مورد حقوق دریاهای .

با وقوف بر خطراتی که آلودگی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره بر محیط زیست دریائی و بهداشت انسان دارد و نیز مشکلات ناشی از آن در منطقه دریائی تحت صلاحیت ملی خود .

با آگاهی از لزوم انجام اقداماتی بیشتر و مشخص‌تر در جهت پیشگیری و جلوگیری از آلودگی دریائی ناشی از اکتشاف و استخراج بستر و زیر بستر دریا .
باتوجه به تعهدات موجود خود بموجب حقوق بین‌الملل .
و بمنظور اجرای بند " ب " از ماده ۳ ، ماده ۷ و ماده ۱۹ کنوانسیون بشرح زیر توافق نمودند .

ماده ۱ - از لحاظ پروتکل حاضر .

۱ - مقصود از " مرکز " مرکز کمکهای متقابل در موارد اضطراری در دریای باشد که طبق بند ۱ ماده ۳ " پروتکل همکاری منطقه‌ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری " تشکیل گردیده است .

تعلیل

- ۲ - مقصود از " مرجع گواهی کننده " هر شخص یا موسسای است که دولت متعاقد اختیار صدور گواهی ایمنی و آمادگی جهت تحقق هدف مورد نظر را به آن داده باشد .
- ۳ - مقصود از " برنامه استفاده از مواد شیمیائی " برنامه تهیه شد توسط متصدی تاسیسات دریائی است که شامل موارد زیر میباشد .
  - الف - مواد شیمیائی که متصدی در نظر دارد از آن نهاد در عملیات خود استفاده نماید .
  - ب - هدف یا هدفهائی که بمنظور تحقق آنها متصدی قصد دارد از آن مواد شیمیائی استفاده کند .
  - ج - حداکثر غلظت مواد شیمیائی مورد نظر متصدی در هر ماده دیگر و همچنین حداکثر مقداری که متصدی قصد دارد در یک مدت مشخص بکار برد .
  - د - ناحیه‌ای که ممکن است مواد شیمیائی از آن ناحیه به محیط دریائی سرایت نماید ، چنانچه خطر شناخته شده‌ای بر اثر سرایت یک ماده شیمیائی به محیط دریائی وجود نداشته باشد نیازی به ذکر ماده مزبور در برنامه متصدی نخواهد بود .
- ۴ - مقصود از " مرجع ذیصلاح دولتی " ، هربخش دولتی ، " نمایندگی و یا هر مرجع قانونی دیگر در دولت متعاقد است که بمنظور اعمال اختیارات یا انجام وظایفی که در پروتکل به آنها اشاره شده است تعیین گردیده و رسماً به سازمان اعلام شده باشد .
- ۵ - مقصود از " دولت متعاقد " ، هریک از دولتهای عضوین پروتکل می باشد .
- ۶ - مقصود از " کنوانسیون " ، کنوانسیون منطقه‌ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط زیست دریائی در برابر آلودگی است .
- ۷ - مقصود از " شورا " ، ارگان سازمان و متشکل از دولتهای متعاقد میباشد که طبق بند ب (۱) ماده ۱۶ کنوانسیون تشکیل گردیده است .
- ۸ - مقصود از " زیاله " ، مواد زائد آشپزخانه و دیگر مصارف خانگی ، فضولات و زوائد جامد میباشد که در مواد دیگر این پروتکل ، به استثناء ماده ۱۲ ، پیش‌بینی شده باشد .
- ۹ - مقصود از " راهنمای کلی " ، منحصر راهنمای کلی صادر شده توسط سازمان و اصلاحیه‌های مربوط به آن میباشد که در هر مورد توسط شورا تصویب شده است .
- ۱۰ - مقصود از " پروانه " ، یک پروانه ، مجوز شامل جواز کار یا اجازه برای عهدمدار شدن عملیات دریائی میباشد که رسماً از طرف مرجع ذیصلاح هر دولت متعاقد به این منظور صادر شده باشد .

تعلیقات

- ۱۱ - "آلودگی دریائی" همان معنائی را خواهد داشت که در بند "الف" ماده ۱ کنوانسیون ذکر شده است .
- ۱۲ - مقصود از "تاسیسات دریائی" ، هراسه ، دستگاه یا کشتی شناور یا ثابت در کف دریا یا زیر آن است که بمنظور عملیات دریائی در نقطه‌ای از منطقه پروتکل (تعریف شده در بند ۱۶ این ماده) قرار گرفته و شامل هر نفتکشی است که در زمان معینی مهار شده و برای انبار کردن موقت نفت از آن استفاده می‌گردد و همچنین شامل هر تاسیساتی است که برای فرآورش ، ذخیره‌سازی و بازیافت کنترل جریان نفت خام بکار گرفته می‌شود . بمنظور گواهی موضوع ماده ۶ ، تاسیسات عبارت است از هر جزء لاینفک سازه ، دستگاه ، تجهیزات یا کشتی ، هر وسیله بالابری یا سیستم ایمنی متصل و هر قطعه وسائل دیگر که توسط دولت متعاقد بعنوان جزئی از آن تاسیسات مشخص شده باشد .
- ۱۳ - مقصود از "عملیات دریائی" ، هرگونه عملیاتی است که در منطقه پروتکل جهت اکتشاف نفت یا گاز طبیعی یا بمنظور بهره‌برداری از آن منابع ، شامل هرگونه فرآورش قبل از انتقال بمخسکی و انتقال آن بوسیله خط لوله به خشکی ، صورت گیرد . این عملیات همچنین شامل هرگونه فعالیتهای ساخت ، تعمیر ، نگاهداری ، بازرسی و دیگر عملیات مشابه خواهد بود که در ارتباط با هدف اصلی اکتشاف و استخراج انجام می‌شود .
- ۱۴ - مقصود از "متصدی" ، هر شخص حقیقی یا حقوقی است که عهده‌دار عملیات دریائی طبق تعریف بند ۱۳ ماده یک پروتکل میشود .
- ۱۵ - "سازمان" ، همان معنائی را خواهد داشت که در بند "ج" از ماده یک کنوانسیون قید شده است .
- ۱۶ - مقصود از "منطقه پروتکل" ، کلیه قسمتهای فلات قاره هر دولت متعاقد است که در داخل و یا مجاورت منطقه دریائی ، طبق تعریف ارائه شده در بند "الف" ماده ۲ کنوانسیون قرار گرفته است .
- ۱۷ - "فاضلاب" بمعنای .
- الف - فضولات و سایر مواد مانده از هر نوع مستراح ، آبریزگاه و یادستوشی .
- ب - فاضلاب تاسیسات درمانی ، نظیر داروخانه یا بخش درمانی کشتیها که از طریق دستوشی ها ، وانها و یا مخارج موجود در تاسیسات مزبور جریان داشته باشد .
- ج - سایر پس آبهایی که بامقادیر قابل ملاحظه‌ای از فاضلاب ذکر شده در بالا مخلوط شده باشد .
- میباشد .

تعلیقات

۱۸ - مقصود از " منطقه ویژه " ، آن بخش از منطقه دریائی است که در شمال غرب خط ممتد بین نقطه راس الحد با مختصات ۲۲ درجه و ۳۰ دقیقه شمالی و ۵۹ درجه و ۴۸ دقیقه شرقی و نقطه راس الفاسته با مختصات ۲۵ درجه و ۴ دقیقه شمالی و ۱۶ درجه و ۲۵ دقیقه شرقی واقع است .

ماده ۲ - دولتهای متعاقد مقرر خواهند داشت که در بخشهایی از منطقه پروتکل که تحت صلاحیت آنها قرار دارد ، کلیه اقدامات لازم برای پیشگیری ، کاهش و جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از عملیات دریائی با در نظر گرفتن بهترین تکنولوژی موجود و قابل توجه بلحاظ اقتصادی معمول گردد . همچنین دولتهای متعاقد منفردا یا مشترکا در بخشهایی از منطقه دریائی که در قلمرو صلاحیت آنها واقع است کلیه اقدامات لازم را بمنظور مبارزه با آلودگی دریا ناشی از عملیات دریائی بعمل خواهند آورد .
تعهدات مزبور ، خللی به تعهدات مشخصتر پذیرفته شده بموجب این پروتکل وارد نخواهد ساخت .

ماده ۳ - هر دولت متعاقد ، مراقبت خواهد نمود که در منطقه پروتکل تحت صلاحیت آن دولت ، هرگونه فعالیت نفتی براساس پروانههای انجام گیرد که در آن بنا به تشخیص مرجع ذیصلاح دولتی ، شروط لازم برای حمایت محیط زیست دریائی و نواحی ساحلی قید شده باشد .

مرجع ذیصلاح دولتی ، رعایت قوانین و مقررات مربوطه وضع شده توسط مراجع دولتی را از متصدی خواهد خواست و اختیار خواهد داشت که اقدامات لازم را برای ضمانت اجرای آنها بعمل آورد .

ماده ۴ -

۱ - هر دولت متعاقد ، اقدامات لازم را برای تحقق موارد زیر انجام خواهد داد .
الف - قبل از صدور پروانه برای هرگونه عملیات دریائی که ممکن است موجب بروز خطرات قابل ملاحظه آلودگی در منطقه پروتکل یا هر ناحیه ساحلی مجاور آن شود ، مرجع ذیصلاح دولتی درخواست خواهد کرد که یک ارزیابی از اثرات بالقوه ناشی از عملیات دریائی بر محیط زیست ارائه گردد . هیچ نوع از عملیات مورد ذکر قبل از ارائه ارزیابی یاد شده آغاز نخواهد شد ، و هیچ پروانه ای صادر نخواهد گردید مگر اینکه مرجع ذیصلاح دولتی متقاعد شود که عملیات مورد نظر خطر غیر قابل قبول بروز خسارت در منطقه پروتکل و نواحی ساحلی مجاور آن را در بر نخواهد داشت .

ب - مرجع ذیصلاح دولتی برای تصمیم گیری در مورد درخواست اظهارنامه اثرات

تعمیرات

زیست محیطی و مشخص نمودن چارچوب آن، راهنماهای کلی را که توسط سازمان تهیه شده است مدنظر قرار خواهد داد .

ج - هرگاه یک مرجع ذیصلاح دولتی درخواست ارائه اظهارنامه اثرات زیست محیطی نماید و آنرا دریافت کند، خلاصه ای از اثرات بالقوه زیست محیطی مندرج در اظهارنامه را به سازمان ارسال خواهد داشت. سازمان ظرف چهار روز پس از دریافت آن، رونوشت خلاصه یاد شده را برای کلیه دولتهای متعاقد ارسال خواهد نمود .

مرجع ذیصلاح دولتی قبل از صدور پروانه برای عملیات پیشنهاد شده به سایر دولتهای متعاقد فرصت خواهد داد که ظرف مدت معینی که با توجه به نوع عملیات و فوریت نیاز برای اتخاذ تصمیم، بصورت معقول در نظر گرفته خواهد شد، در مورد عملیات مزبور، از طریق سازمان، اظهار نظر نمایند. مرجع مذکور قبل از صدور پروانه برای عملیات نظرات ارائه شده را مورد توجه قرار خواهد داد .

با وجود تعهد به ارسال خلاصه یاد شده در این بند به سازمان، دولت متعاقد اختیار خواهد داشت از فرستادن اطلاعاتی که افشای آن ممکن است به امنیت ملی کشورش لطمه وارد نماید خودداری کند .

۲ - هرگاه یک دولت متعاقد ارائه ارزیابی اثرات زیست محیطی عملیات دریائی پیشنهاد شده را لازم نداند، میبایست یک بررسی از محیط زیست دریائی و زندگی آبزیان را قبل از شروع عملیات پیشنهاد شد مدنظر داشته باشد. بررسی مزبور باید توسط هیاتی مستقل از متصدی و مورد تایید مرجع ذیصلاح دولتی یا تحت سرپرستی مستقیم هیات انجام گیرد .

۳ - راهنمای کلی مربوط به ارزیابی اثرات زیست محیطی که توسط سازمان تدوین میشود باید در برگیرنده راهنمایی در زمینه نوع عملیات و شرایطی باشد که تحت آن شرایط عملیات ممکن است موجب خطر قابل توجه آلودگی در منطقه پروتکل یا هر منطقه ساحلی مجاور آن گردد .

ماده ۵ -

۱ - هر دولت متعاقد باید مراقبت نماید تا عملیات دریائی تحت صلاحیت آن دولت هیچگونه مانع غیرموجهی برای کشتیرانی قانونی، ماهیگیری یا هر فعالیت دیگر که بر اساس معاهدات دوجانبه یا چندجانبه و یا بر مبنای قوانین بین المللی انجام میگردد ایجاد نکند و در انتخاب محل استقرار تاسیسات، توجه لازم به خطوط لوله و کابلهای موجود معمول گردد. همچنین باید به ضرورت حمایت از مناطق دارای اهمیت اکولوژیکی و فرهنگی ویژه توجه کافی مبذول گردد .

تعلیقات

۲- هر دولت متعاهد تدابیر لازم را بکار خواهد برد تا در منطقه تحت صلاحیت آن دولت متصدیان تاسیسات دریائی، بستر دریا را در مجاورت تاسیسات خود بازرسی نموده و هرگونه آثار بجای مانده از عملیات آنها که ممکن است مانعی در ماهیگیری قانونی باشد در موارد زیر جمع آوری نمایند.

الف - در مورد خط لوله یا سایر وسائل زیر دریائی بلافاصله پس از اتمام کار نصب.

ب - در مورد سکوی بهره برداری بلافاصله پس از برداشتن آن.

ج - در هر موردی که مرجع ذیصلاح دولتی بازرسی و تمیز کردن را منطقالا لازم بداند ماده ۶- هر دولت متعاهد کلیه تدابیر عملی را بکار خواهد برد تا اطمینان حاصل کند که هر یک از تاسیسات دریائی که در منطقه پروتکل تحت صلاحیت آن دولت مورد استفاده قرار میگیرد از لحاظ ایمنی مورد تایید مرجع گواهی کننده یا نماینده مرجع است، و برای مقاصدی که بمنظور تحقق آنها بکار گرفته میشود مناسب بوده، بطوری که اطمینان حاصل شود که بهمحیط زیست دریائی خسارت غیرمترقبه وارد نخواهد آورد.

د - هر دولت متعاهد کلیه تدابیر عملی را جهت اطمینان از تحقق موارد زیر معمول خواهد داشت.

۱- متصدیان در همه اوقات وسائل و ابزاری را که در شرایط مطلوب کاری باشند در تاسیسات دریائی خود در دسترس خواهند داشت تا خطرات ناشی از آلودگی اتفاقی را طبق روش صحیح میادین نفتی یا هوشیوه صنعتی مربوطه دیگر، به حداقل برسانند و موجبات تسهیل اقدام سریع در صورت بروز آلودگی اضطراری را فراهم آورند.

۲- بکارگیری هر دستگاه یا وسیله ای که بعنوان بخشی از تاسیسات موضوع ماده ۶ منظور نشده باشد، مشروط به انجام آزمایش قبلی و تایید مرجع ذیصلاح دولتی یا نماینده وی و همچنین بازرسی دوره ای طبق روش صحیح میادین نفتی یا هوشیوه صنعتی مربوطه دیگر خواهد بود.

۳- فوران گیرها و سایر وسائل ایمنی طبق روش صحیح میادین نفتی یا هوشیوه صنعتی مربوطه دیگر بصورت دوره ای توسط متصدی یا از طرف وی آزمایش خواهد شد و تعمیرات لازم در مورد کارکرد آنها متناوبا انجام خواهد گردید.

۴- تاسیسات دریائی بالای سطح آب باید طبق رویه کشتیرانی بین المللی به چراغ و سایر ابزار اعلام خطر، که در شرایط مطلوب کاری نگهداری شده اند، مجهز باشند و این چراغها و تجهیزات نیز باید طبق عرف کشتیرانی بین المللی مورد استفاده قرار گیرد.

تعلیه

۵ - همه افراد شاغل در عملیات دریائی باید طبق روش صحیح میادین نفتی قبلا آموزش دیده باشند و یا به آنها آموزش لازم داده شود. هر فردی که اولین بار برای اشتغال در تاسیسات دریائی استخدام میشود، باید یک دوره آشناسازی را طی کند و یک دستورالعمل حاوی تعلیمات مربوط به روشهای اضطراری نیز باید در اختیار او گذاشته شود.

ماده ۸ - هر دولت متعاقد کلیه تدابیر عملی را بمنظور حصول اطمینان از تحقق موارد زیر بعمل خواهد آورد.

۱ - در قلمرو صلاحیت آن دولت هیچ متصدی، هیچیک از مراحل عملیات دریائی خود را آغاز نخواهد کرد مگر آنکه.

الف - یک طرح اضطراری جهت مقابله با هرگونه حادثهای که ممکن است در اثر عملیات صورت پذیرد و منجر به آلودگی قابل ملاحظه‌ای در محیط زیست دریائی گردد، آماده نموده باشد.

ب - طرح رابه تصویب مرجع ذیصلاح دولتی رسانیده باشد.

ج - رضایت مرجع ذیصلاح دولتی را از نظر در اختیار داشتن متخصصین و منابع کافی جهت اجرای کامل طرح تحصیل نموده باشد.

۲ - هیچ طرح اضطراری تصویب نخواهد شد مگر اینکه با یکایک طرحهای اضطراری ملی یا طرحهای محلی موجود و همه طرحهای تهیه شده توسط مرکز هماهنگ شده باشد و بتوان از متصدی خواست که در هر یک از تمرینات انجام شده در زمینه اجرای طرحهای اضطراری مزبور شرکت جوید.

۳ - هر شخص مجری عملیات دریائی، ترتیباتی اتخاذ خواهد نمود تا اطمینان حاصل کند که در صورت بروز حادثه در اثر عملیات او که ممکن است موجب آلودگی قابل ملاحظه‌ای در محیط زیست دریائی گردد، گزارش کاملی از حادثه مزبور سریعاً برای مرجع ذیصلاح دولتی که برای دریافت اینگونه گزارشها تعیین شده است ارسال گردد.

۴ - قبل از بروز هر مورد اضطراری نشت نفت، نقش و اختیارات خاص صنعت و مراجع ذیصلاح باید مورد شناسائی کامل قرار گرفته و به وضوح در طرح اضطراری متصدی با هر طرح ملی و محلی تعریف و مشخص شود.

ماده ۹ -

۱ - هر دولت متعاقد بشرط رعایت بند ۲ مشروحه زیر، کلیه تدابیر عملی را جهت حصول اطمینان از تحقق موارد زیر بعمل خواهد آورد.

الف - در آن قسمت از منطقه پروتکل که "منطقه ویژه" میباشد، هیچ نوع پس آب

تعلیقات

حاصل از قسمت ماشین آلات تاسیسات دریائی به دریا تخلیه نخواهد شد مگر اینک میزان نفت موجود در آن بدون اینکه رقیق شده باشد از ۱۵ میلیون در لیتر تجاوز ننماید .
هر دولت متعاهد میتواند در هر منطقه ای از قلمرو صلاحیت خود میزان محدود کننده متری را تعیین نماید .

ب - هیچگونه تخلیه دیگری از تاسیسات دریائی بجز تخلیه ناشی از عملیات حفاری که در حالت رقیق نشده میزان آلودگی نفتی آن بیشتر از مقداری که فعلا توسط سازمان قید شده نباشد ، در منطقه پروتکل به درون دریا صورت نخواهد گرفت . آلودگی نفتی یاد شده نباید بیش از میزان ۴۰ میلیون در لیتر بصورت متوسط در هر ماه تقویمی و در هیچ زمانی بیشتر از ۱۰۰ میلیون در لیتر باشد .

ج - خروجی تخلیه فاضلابهای آغشته بمنفت تا حد ممکن زیر سطح آب دریا خواهد بود .

د - هرگونه تدابیر احتیاطی لازم بمنظور به حداقل رساندن سرایت نفت و گاز جمع آوری یا سوخته شده ناشی از آزمایش چاه به دریا ، اتخاذ خواهد شد .

۲ - ضوابط مصوب موضوع بند یک این ماده ممکن است پیشبینی نماید که هنگامی که میزان نفت موجود در تخلیه بیشتر از مقدار معین توافق شده است ولی این افزایش ناشی از یک حادثه یا علت خارج از اختیار متصدی یا کارکنان بوده است و آنها کلیه پیشبینیها و مساعی لازم را برای جلوگیری از آن افزایش بکار برده اند ، این موضوع نقض آن ضوابط ، نمیباشد . امکان دیگر ، پیشبینی اقدامات دفاعی با آثار مشابه خواهد بود .

۳ - هر دولت متعاهد مراقبت خواهد نمود تا از متصدی خواسته شود که شرایط زیست محیطی در مجاورت تاسیسات خود را متناوبا یا در هر زمانی که مرجع ذیصلاح دولتی مقتضی بداند بازرسی نماید . دولت متعاهد نیز ممکن است راسا بازرسی را انجام دهد یا از دیگران بخواهد که آنرا انجام دهند . در صورتی که نتایج حاصل از بازرسی دولتی بدون دلایل مشهود بصورت قابل ملاحظه ای با نتایج آخرین بازرسی انجام شده توسط متصدی مغایرت داشته باشد ، دولت می تواند با حفظ حقوق خود جهت مبادرت به هرگونه اقدام قانونی دیگر ، هزینه های بازرسی خود را از متصدی باز یافت نماید .

۴ - هر دولت متعاهد جهت حصول اطمینان از تحقق موارد زیر ، اقدامات لازم را انجام خواهد داد .

الف - در عملیات حفاری در بخشهایی از منطقه پروتکل که تحت صلاحیت آن دولت قرار دارند استفاده از سیالات حفاری با پایه نفتی منوط بباخذ مجوز مشخص از مرجع ذیصلاح دولتی خواهد بود . چنین مجوزی صادر نخواهد شد مگر اینکه مرجع مزبور

تعلیل

اطمینان حاصل نموده باشد که استفاده از چنین سیالی بلحاظ شرایط استثنائی قابل توجیه
میباشد .

در صورتی که مایعات مزبور مورد استفاده قرار گیرند ، خرده های حفاری قبل از دفع
بنحو موثر شستشو خواهند شد تا میزان نفت آنها به حداقل برسد . آبهای شستشو دهنده
نباید در محلی تخلیه گردند که امکان اختلاط مجدد آنها با خرده های حفاری وجود
داشته باشد . محل دفع خرده های حفاری باید بر حسب مورد ، تا حد ممکن زیر سطح آب
دریا باشد .

ب - هیچگونه مایع حفاری یا پایه نفتی در هیچیک از بخشهای منطقه پروتکل که
در قلمرو صلاحیت آن دولت قرار دارند تخلیه نخواهد شد .

ج - گلهای حفاری با پایه آبی تخلیه شده از عملیات دریائی نباید محتوی مواد
سمی مقاومی باشد که ممکن است پس از تخلیه اولیه سیالات حفاری کماکان خطر زیست
محیطی دربر داشته باشد .

ماده ۱۰ -

۱ - هر دولت متعاهد کلیه تدابیر عملی را بمنظور حصول اطمینان از تحقق موارد
زیر معمول خواهد داشت .

الف - ممانعت از دفع مواد زیر به دریا .

(۱) کلیه مواد پلاستیکی شامل ، ولی نه منحصر به ، طنابهای مصنوعی ، تورهای
ماهیگیری مصنوعی ، کیسه های پلاستیکی زباله .

(۲) کلیه زباله های دیگر شامل مواد کاغذی ، تکه های پارچه ، شیشه ، فلزات ،
بطری ، ظروف یکبار مصرف آشپزخانه ، پوشال و دیگر مواد بسته بندی .

ب - دفع مواد زائد غذایی حتی الامکان با فاصله هرچه بیشتر از خشکی صورت
خواهد گرفت . این فاصله در هر حال کمتر از ۱۲ مایل دریائی از نزدیکترین خشکی نخواهد
بود .

ج - هنگامیکه زباله با موادی دیگر مخلوط است که تخلیه آنها مستلزم شرایط
خاصی است ، سخت ترین شرایط اعمال خواهد شد .

د - فاضلاب ناسیساتی که دهنفر یا بیشتر در آن فعالیت دارند به منطقه پروتکل
تخلیه نخواهد شد ، مگر اینکه .

(۱) با بکارگیری سیستمی کم مورد موافقت مرجع دیصلاح دولتی قرار گرفته باشد ،
فضولات مبدل به پودر شود و ضد عفونی گردد و در نقطه ای بمفاصله بیشتر از چهار مایل
دریائی از نزدیکترین خشکی تخلیه شود ، یا

تعلاتی

(۲) در فاصله بیشتر از ۱۲ مایلی از نزدیکترین خشکی تخلیه گردد ، یا
(۳) از یکدستگاه تصفیه مورد تایید مرجع ذیصلاح دولتی عبور نموده باشد .
در هر حال مواد تخلیه شده نباید ، مواد جامد شناور و قابل رویت ایجاد کند و موجب
تغییر رنگ آب اطراف محل تخلیه گردد .

۲- هر دولت متعاقد در نقاط مناسب از نوار ساحلی خود تسهیلات دریافت
فضولات عمومی مربوط به تاسیسات دریائی را که در قلمرو حاکمیت وی عمل می نمایند و
دارای نیروی انسانی میباشند فراهم خواهد نمود .

ماده ۱۱ -

۱- هر دولت متعاقد کلیه تدابیر مقتضی را جهت حصول اطمینان از انجام موارد
زیر بعمل خواهد آورد .

الف - هر متصدی تاسیسات دریائی یک "برنامه استفاده از مواد شیمیائی" تهیه
و برای تصویب به مرجع ذیصلاح دولتی ارائه خواهد نمود . درخواست اصلاحیه های
برنامه ممکن است متعاقبا ارائه شود و مورد تصویب قرارگیرد . هنگامیکه متصدی در نظر
داشته باشد خارج از چارچوب برنامه مصوب خود ، از یکماده شیمیائی که احتمال سربایت
آن به محیط زیست دریائی وجود داشته باشد استفاده نماید ، مرجع ذیصلاح دولتی را
مطلع خواهد نمود . در موارد اضطراری بمنظور جلوگیری از بروز صدمه به اشخاص یا
خسارت به اموال استثنائا اعلام استفاده از مواد شیمیائی قبل از انجام کار ضرورت
نخواهد داشت .

ب - بمنظور حمایت از محیط زیست دریائی ، مرجع ذیصلاح دولتی اختیار ممنوع
کردن ، محدود نمودن یا تنظیم نحوه انبار کردن یا استفاده از مواد یا محصولات شیمیائی
را دارا میباشد . در مورد اعمال اختیار یاد شده ، مرجع مذکور هرگونه راهنمای تهیه شده
توسط سازمان و تصویب شده از جانب شورا را مطمح نظر خواهد داشت .

۲- هر دولت متعاقد تدابیر مقتضی بعمل خواهد آورد تا اطمینان حاصل شود که
در اجرای عملیات لرزه نگاری در منطقه پروتکل راهنمای کلی تهیه شده توسط سازمان مورد
توجه قرار خواهد گرفت .

ماده ۱۲ - هر دولت متعاقد ، در عملیات دریائی در هر بخش از منطقه پروتکل
تحت صلاحیت آن دولت متصدیان را ملزم بجا اجرای موارد زیر خواهد نمود .

۱ - تامین سیستم کافی برای جمع آوری و دفع مناسب کلیه اشیاء و مواد نامطلوب .

۲ - ارائه دستورالعمل مناسب برای نحوه بکارگیری آن .

۳ - کوشش در پیش بینی پرداخت جریمه در صورت دفع نامناسب .

تعلیق

ماده ۱۳ -

۱ - هر دولت متعاقد مراقبت خواهد نمود که مرجع ذیصلاح دولتی دارای اختیاراتی باشد که بموجب آن از متصدی تاسیسات دریائی انجام اقدامات زیر را خواستار گردد .

الف - درمورد خط لوله .

(۱) شستشو و برطرف نمودن هر یک از آلوده کننده های باقیمانده از خط لوله .
(۲) دفن کردن خط لوله یا برطرف کردن قسمتی و دفن کردن باقیمانده آن به نحوی که با ملحوظ داشتن کلیه شرایط ، هرگونه خطر قابل پیش بینی برای دریانوردی یا ماهیگیری در آینده برطرف گردد .

ب - درمورد سکوها ، وسائل دیگر وسازه های مستقر در بستر دریا برداشتن کلیه یا قسمتی از تاسیسات برای حصول اطمینان از ایمنی دریانوردی و منافع ماهیگیری . همچنین ، دولت متعاقد کلیه اقدامات عملی را جهت حصول اطمینان از اینکه متصدی دارای منابع کافی برای تضمین اجرای موارد مزبور میباشد انجام خواهد داد .

۲ - دولتهای متعاقد در قسمتهائی از منطقه پروتکل که دارای منافع مشترکی در امر ماهیگیری میباشد ، کوشش خواهند نمود روش مشترکی را در زمینه جمع آوری تاسیسات مورد تصویب قرار دهند .

در هر مورد تصمیم گیری در زمینه لزوم یا عدم لزوم جمع آوری تاسیسات ، دولتهای متعاقد هرگونه راهنمای کلی تهیه شده توسط سازمان را مورد توجه قرار خواهند داد . در هر صورت خطوط لوله برای برطرف نمودن آلوده کننده های باقیمانده ، چه جمع آوری شوند یا نشوند ، شستشو خواهند شد .

۳ - دولتهای متعاقد کلیه تدابیر عملی لازم را اتخاذ خواهند نمود تا اطمینان حاصل شود که هیچگونه تاسیسات دریائی در حال استفاده در سطح آب دریا یا در نزدیکی آن بصورت شناور قرار نگرفته است و هیچگونه وسیله ای که نیاز به آن منتفی شده است در بستر دریا در فلات قاره بجای نمانده است .

ماده ۱۴ -

۱ - پروتکل حاضر مشمول مقررات مندرج در کنوانسیون ناظر بر پروتکل ها خواهد بود .

۲ - روشهای تدوین اصلاحیه ها و الحاقیه های پروتکل ها ، موضوع مواد ۲۰ و ۲۱ کنوانسیون در مورد پروتکل حاضر مجری خواهد بود .

تعلیقات

۳- آئین نامه داخلی و مقررات مالی و اصلاحیه های آن که بر مبنای ماده ۲۲ کنوانسیون مورد تصویب قرار گرفته اند در مورد پروتکل حاضر مجری خواهند بود .

ماده ۱۵ -

۱- پروتکل حاضر از تاریخ ۲۹ مارس لغایت ۲۶ ژوئن در کویت برای امضاء هر یک از دولتهای عضو کنوانسیون منطقی کویت برای همکاری در باره حمایت از محیط زیست دریائی در برابر آلودگی مفتوح خواهد بود .

۲- پروتکل حاضر منوط به تصویب ، پذیرش ، موافقت یا الحاق دول عضو کنوانسیون خواهد بود . اسناد تصویب ، پذیرش ، موافقت یا الحاق به دولت کویت که عهده دار وظایف دولت امانت دار میباشد ، سپرده خواهد شد .

۳- پروتکل حاضر در پایان نودمین روز پس از تاریخ سپردن حداقل پنج سند تصویب یا پذیرش پروتکل ، موافقت با آن یا الحاق به آن توسط دولتهای مشروح در بند ۲ این ماده لازم الاجرا خواهد بود .

در تایید مراتب فوق نمایندگان تام الاختیار امضاء کننده زیر که دارای اختیارات لازم از سوی دولتهای خود میباشدند پروتکل حاضر را امضاء نموده اند .

این پروتکل در تاریخ ۲۹ مارس ۱۹۸۹ در کویت به زبانهای فارسی ، عربی و انگلیسی تنظیم و امضاء گردید ماست و هر سه متن از اعتبار واحد برخوردارند .

لایحه قانونی فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به پروتکل شامل یک مقدمه و پیانزده ماده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ دوم مهر ماه یک هزار و سیصد و هفتاد بتصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است . / ن

رئیس مجلس شورای اسلامی

مهدی کروبی